

ARKIVEXEMPLAR

Jä

BESLUT

DATUM
2003 02 17

BETECKNING
312-3511-2002

ERT DATUM

ER BETECKNING

Kopia till

Kyrkorådet i Östersunds församling
S Gröngatan 33
831 35 Östersund

Skydd enligt lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. för Marielundskyrkan, Östersunds församling, Härnösands stift Östersunds kommun, Jämtland, Jämtlands län.

Just/samråd

M
Ave
CA
Eg
ion

Beslut

Riksantikvarieämbetet (RAÄ) beslutar med stöd av 4 kap. 4 § lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. (KML) att bestämmelserna i 4 kap. 3 § KML om tillståndsprövning skall tillämpas på Marielundskyrkan med tillhörande kyrkotomt och klockstapel. Bestämmelserna i 4 kap. 3 § skall dock inte tillämpas på interiöra ändringar i församlingslokalerna.

Bakgrund

Alla Svenska kyrkans kyrkobyggnader uppförda t.o.m. 1939 är skyddade enligt 4 kap. KML. Enligt 4 och 14 §§ i detta kapitel kan RAÄ besluta att även kyrkobyggnader, kyrkotomter och begravningsplatser tillkomna 1940 och senare, som är märkliga på grund av sitt kulturhistoriska värde skall skyddas. Av förarbetena till lagen framgår att begreppet *kulturhistoriskt värde* också innefattar *konstnärligt värde* och att även kyrkor som är yngre än ca 20 år kan skyddas.

År 1990 fattade RAÄ beslut om skydd för ett urval kyrkor byggda 1940 och senare, sammanlagt 83 kyrkor. 1996 beslutades om skydd för ett urval av begravningsplatser med kapellkrematorier eller begravningskapell, sammanlagt 22 anläggningar.

Urvalet behöver ses över med jämna mellanrum och RAÄ har nu beslutat att göra en utökning av urvalet av skyddsvärda kyrkor byggda 1940 och senare. Orsaken är dels att inventeringsunderlaget när det gäller de nya kyrkorna har förbättrats sedan det förra urvalstillfället och dels att ett flertal nya kyrkor har byggts.

Fem kyrkor, ett kapellkrematorium och en begravningsplats med begravningskapell byggda 1940 eller senare i Härnösands stift har enligt

Riksantikvarieämbetet
Box 5405
114 84 Stockholm
Besöksadress Linnégatan 64

Tel 08 - 5191 8000
Fax 08 - 5191 8013
E-post riksant@raa.se
www.raa.se

Org nr 202100 - 1090
Postgiro 59994-4
Bankgiro 5052-3620

Exp
2003-02-17
M

besluten 1990 och 1996 skydd enligt KML och i det nu aktuella urvalet har RAÄ beslutat att ytterligare fyra kyrkor i stiftet skall skyddas.

Redogörelse för ärendets handläggning

Urvalet av skyddsvärda kyrkor som omfattar kyrkor byggda 1940 eller senare har skett i samråd med länsstyrelser, läns museer och Arkitekturmuseet. Vid urvalet har följande kriterier beaktats:

- Hög arkitektonisk och konstnärlig kvalitet
- Tidstypisk utformning
- Återspeglning av internationella arkitekturtrender
- Kyrkan som del i en miljö, t.ex. ett medvetet gestaltat förortscentrum
- Exempel på teologiskt och liturgiskt betingad gestaltning
- Verk av framstående arkitekter, även lokalt
- Konstnärligt betydande fast utsmyckning
- Intressanta och nydanande tekniska lösningar

Förslag till utökat urval av skyddsvärda kyrkor har remitterats till stiftsstyrelser och till berörda församlingar.

Härnösands stift har den 28 september år 2000 tillstyrkt att Marielundskyrkan ska omfattas av skydd enligt KML. Östersunds församling har den 30 januari 2003 yttrat sig och inte haft något att erinra mot förslaget under förutsättning att en ny orgel, som är beställd, kan installeras i kyrkan under 2003.

Beskrivning av kyrkan

Marielundskyrkan är uppförd år 1969 efter ritningar av arkitekt Tore Virke.

Marielunds kyrka, distriktskyrka inom församlingen, ligger i Östersunds södra utkanter i naturpark med tallar i ett bostadsområde från 1960-talet. Kyrkan är en treskeppig basilika, byggd i trä med rödmålad panel och brant tak i två fall, täckt av betongtegel. Kyrkan är i söder sammanbyggd med en lägre byggnad med församlingslokaler, bl.a. för daghem. Intill denna står en fristående klockstapel, även den klädd med träpanel.

Kyrkorummet är treskeppigt med valv och väggar klädda med blålaserad furupanel. Korpartiet kan avskiljas från långhuset med en vikvägg och bilda ett mindre andaktsrum. Med stängd vikvägg kan långhusdelen användas även för ickekyrkliga samlingar. Altarväggsrelief är utförd av Kalle Berglund. En ny orgel kommer att installeras i långhuset under 2003.

Motiv för beslutet

Kyrkan är en god representant för 1960-talets traditionsanknutna alternativ till den radikala modernismens formspråk. Den flexibla planlösningen är tidstypisk. I exteriör och interiör är träbehandlingen utförd med känsla för materialets möjligheter och hög konstnärlig kvalitet.

RAÄ anser därför att bestämmelserna i 4 kap. 3 § KML om tillståndsprovning bör tillämpas på Marielundskyrkan med tillhörande kyrkotomt och klockstapel. Detta innebär bl.a. att inga väsentliga ändringar får genomföras utan tillstånd av länsstyrelsen. Interiöra ändringar i församlingslokalerna bör dock kunna ske utan tillståndsprovning. Innan sådana ändringar genomförs bör dock samråd ske med länsstyrelsen

Beslut i detta ärende har fattats av t f riksantikvarien Christina von Arbin efter föredragning av arkitekten Kerstin Alexandersson. Avdelningschefen Sven Göthe, enhetschefen Anita Bergensträhle-Lind, förste antikvarien Ingrid Sjöström och förste antikvarien Jan Karlsson har deltagit i den slutliga handläggningen.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas hos länsrätten. Hur man överklagar framgår av bilaga.

Christina von Arbin

Kerstin Alexandersson

Bilaga:

Hur man överklagar

Kopia till:

Svenska kyrkan

Härnösands stift

Länsstyrelsen i Jämtlands län

Jämtlands läns museum

Östersunds kommun

Arkitekturmuseet